

TORSDAG 19 MAJ. NR 20/2015

Kyrkomötet flyttade på valdagen

Sidan 5

Kronoby-design på export

Sidan 12

Globalt barn blev global fostrare

Sidan 2

Mellan-landning

Sidan 20

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL MATTEUS FÖRSAMLING

Knepigt att vara i minoritet på religionstimmen

Barn har rätt att få undervisning i sin egen religion.

Planer på gemensam religionsundervisning får hård kritik från lärare i minoritetsreligioner.

SIDAN 4

Inte utan mina kor

Sidan 8

Nu kan matmissbrukare få stöd av varandra

Sidan 10

Sök efter de ord som uttrycker vem du är

Sidan 7

Dela dina roligaste radiominnen

Sidan 7

LEDARE ROLF AF HÄLLSTRÖM

Vem ska betala välfärdens pris?

KP VÄLFÄRDEN MONTERAS NER och bildningen försummas. Vår regering får stryk efter noter av en rad kulturpersonligheter, från kompositören Kalevi Aho till islamexperten Jaakko Hämeen-Anttila. Finlandiapristagaren Laura Lindstedt ger flankstöd och säger att regeringen återinför klassamhället. Det finns ingen större orsak att försvara SSS-regeringens sätt att i bästa företaganda låta högavlönade universitetsadministratörer göra slut på den akademiska autonomi. Regeringen är mycket tydlig med att allt ska underställas mantrat ekonomisk tillväxt.

Kulturpersonerna har förstås rätt när de säger att "fyck finns". Dessvärre finns pengarna på fel ställen och då avses inte bara skatteparadis. Vi lever i en kapitalistisk kultur och resultatet är att pengarna är ojämnt fördelade i samhället.

REGERINGEN STÅR INFÖR dilemman att både välfärd och bildning har sitt pris. I takt med en allt ojämligare inkomstfördelning blir det allt svårare att taxera ut "orimligt" mycket av dem som har. Ännu svårare är det att lyfta landet ur träsket genom att de som har lite ska avstå från förmåner medan de som har fortsatt kan räkna med att få en större bit av tillväxtkakan.

I ekonomiska termer var den nordiska socialdemokratin ett lyckat projekt. På 70- och 80-talen var de nordiska samhällena de mest jämlika någonsin, både till inkomst och förmögenhet. En följd är att så gott som alla finländare med lön fortfarande – otroligt nog – platsar bland de två-tre procenten högst upp i den globala inkomstfördelningen. Ett löneläge som i en världsvid konkurrens innebär en utsatt position.

I USA, som är tungviktaren när det gäller relationen mellan demokrati och kapitalism, har löneskillnaderna formligen exploderat under de senaste 30 åren. Den rikaste tiondedelen får numera över hälften av det totala lönesumman i landet. I dag måste man skilt räkna den rikaste procentens och den rikaste promillens andel för att alls få grepp om löneskillnaderna. Så stora har de blivit.

Sovjetunionens sönderfall lärde oss använda ordet "oligark" om personer som tjänar hundra och tusen gånger mer än vanligt folk. USA:s förra president Jimmy Carter kallar i dag USA en oligarki, inte en demokrati. Orsaken är de forskningsresultat som säger att de politiska besluten i USA efter hans presidenttid i stort sett gynnat enbart den rikaste tio procenten av landets befolkning. Övriga invånare har inget inflytande alls på politiken.

ÅRETS PRESIDENTVALSRÖRELSE är en protest mot oligarkin. Ingen av presidentkandidaterna talar egentligen för storkapitalet. Men den nordiska socialdemokrati som Bernie Sanders talar för är fortfarande ett rött skynke för åtminstone halva den amerikanska väljarkåren. Och det som Donald Trump talar för är ett rött skynke för en stor del av resten av världen.

"Vi lever i en kapitalistisk kultur och resultatet är att pengarna är ojämnt fördelade i samhället."

PROFILEN: PIA RINNE

"Missionärsbarn känner ofta att de måste vara tappra."

Rösten som kom och gick

När Pia Rinne började skolan som sjuåring i Namibia var hon tyst i ett helt år. När hon några år senare började i en ny skola i Schweiz var hon tyst i ett år till. Den introverta flickan fick ändå tillbaka sin röst och använder den nu dagligen för att utbilda folk i global fostran.

TEXT OCH FOTO: LIISA MENDELIN

Som barn var **Pia Rinne** rätt försiktig. – Jag är en introvert person och led som liten förfärligt av blyghet.

När hon som sjuåring började i skolan skickades hon 700 kilometer hemifrån Amboland i Namibia till den svårlare Atlantkusten för att gå i en finsk missionärskola.

– Första året vågade jag inte prata med någon annan än mina syskon och kusiner. Samma sak hände när vi flyttade till Schweiz när jag var nio år. Efter första skolåret i Schweiz förundrade sig läraren över att ett barn kan vara så populärt bland sina klasskamrater fastän hon inte pratar med dem. – Jag minns att de andra barnen tävlade om vem som skulle få mig att prata först. Det gjorde mig ännu tystare, jag kände mig pressad.

Som vuxen har Pia Rinne hittat ord för den stumhet hon upplevde: selektiv mutism. Det är ett tillstånd där någon, ofta ett barn, kan tala flytande i somliga situationer men inte i andra. Talhämningen orsakas av ångest. Ett barn med selektiv mutism vill prata, men förmår inte. Barnet kan beskriva det som att munnen "läser sig" eller att orden "fastnar".

Reagerade inte dina föräldrar på det här?

– Förstås var de oroliga över min tystnad. Det var hjärtskärande för mamma att ta avsked från sina barn och att bara se dem några gånger i året. För pappa kändes det naturligt eftersom han själv vuxit upp på samma sätt. Dessutom var det krigstillstånd i Amboland. De tänkte nog att de skickade bort oss för vårt eget bästa. I dag tänker man nog att det viktigaste för småbarn är att vara nära sina föräldrar.

Föräldrarna **Olle** och **Mia Eriksson** trodde att det skulle vara svårare för

barnen om de såg att mamma och pappa var ledsna.

– Mamma tänkte att hon inte fick gråta när vi åkte iväg. Som vuxen har min syster sagt att förstås skulle mamma ha fått det, då hade vi barn också vågat gråta. Missionärsbarn känner ofta att de måste vara tappra för att inte utsätta stressade och oroade föräldrar för ännu mera oro.

Högekänslighet i arv

Efter fyra år i Schweiz var det dags för familjen att flytta tillbaka till Finland. Då var Pia Rinne tretton år och fick för första gången gå i skola på sitt modersmål svenska.

– Jag var blyg och tystlåten också då, men jag bestämde mig ändå för att prata från dag ett. Jag ville inte gå igenom stumheten en tredje gång.

Som ung vuxen blev hon intresserad av Latinamerika, och har jobbat som volontär i Bolivia och som forskare i Nicaragua och Mexiko. Trots att Pia Rinne själv har en stor dragning till ett internationellt liv har hennes egen familj varit förvånansvärt stationär.

– När vi gifte oss tänkte jag och min man att vi ville åka ut som missionärer, men det blev inte av när barnen var små. Nu när barnen är i skolåldern är det svårare att åka.

Dessutom är barnen också ganska introverta.

– För högekänsliga barn är det mer utmanande att flytta till ett annat land. Båda mina barn har, precis som jag hade, svårt att komma in i nya sammanhang. De trivs bäst i sin egen miljö.

Mission som flyktinghjälp

Under förra helgen när Finska Missionssällskapet (FMS) ordnade missionsfest i Ekenäs var Pia Rinne en av huvudtalarna. Hon lyfte fram på vil-

ka sätt FMS:s arbete också är en typ av flyktinghjälp. Framst är missionen flyktinghjälp i ett förebyggande syfte, genom att förbättra situationen i världens mest utsatta områden. Men även under pågående flyktingkriser är missionen en hjälp, hävdar hon.

– Här i hemlandet har vi tagit del i asylarbetet genom att hålla utbildningar om flyktingkap, islam, religionsdialog och möten mellan kulturer.

I Frankrike arbetar FMS med integrering av invandrare genom Marhabancentret i Marseille. Höstens flyktingväg syns även där genom att allt fler invandrare kommer dit för att delta i centrets integrationsverksamhet och kristna aktiviteter.

– I Finland samarbetar FMS med en del församlingar för att utnyttja erfarenheterna från Marhaban och skapa liknande system för integrering här.

Ur hjälplösheten

Det är inte självklart att Pia Rinne kan stå framför en publik i dag. För femton år sedan var hon med om en bilolycka.

– Jag kastades hårt ut genom bilfönstret. Enligt Mediheli var jag femton minuter från döden.

På olyckan följde intesivvård och sju månader av sjukledighet, en tid som Pia Rinne i dag ser som en av sina bästa erfarenheter.

– Det var så intressant att gå igenom de olika stadierna av oförmåga. Till en början kunde jag inte röra mig alls, varken äta eller sitta. Första gången jag provade att stå upp fick jag svindel och var tvungen att sätta mig genast. Sedan fick jag lära mig att gå med olika redskap.

– På sätt och vis var jag en bebis igen, som fick genomgå alla utvecklingsstadier på nytt.

På grund av en nackoperation i samband med olyckan tøjdes henens stämband ut. Rösten var väldigt pipig när hon väl kunde tala.

– Läkarna sade att det skulle ta flera månader innan rösten kom tillbaka. Men då provade jag på några sångövningar från Furahakören. Inom några dagar var min vanliga röst tillbaka! Det var helt otroligt.

– Den största glädjen efter olyckan var att se hur alla släktingar och vänner tog hand om mig. Det visade hur mycket de faktiskt älskar mig.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Parabild: Christa Mickelsson

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad. För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

UNDER FLERA perioder i sitt liv har Pia Rinne inte kunnat tala.

PIA RINNE

FILOSOFIE DOKTOR .
UTBILDARE I GLOBAL
FOSTRAN PÅ FINSKA MIS-
SIONSSÄLLSKAPET (FMS).

VÄXTE UPP SOM MIS-
SIONÄRSBARN (TILL OLLE
OCH MIA ERIKSSON). ÄR
DEN TREDJE GENERA-
TIONEN I SIN FAMILJ SOM
JOBBAR FÖR FMS.

GIFT, HAR TVÅ BARN, 8
OCH 10 ÅR.

SLAPPNAR AV I TYSTNA-
DEN SOM UPPSTÅR NÄR
BARNEN SOMNAT.

Aktivister samlades till fest

MISSION. I lördags ordnade Finska Missionssällskapet missionsfest i Ekenäs. I år frångicks det flera dagar långa festformatet och i stället var missionsfesten en seminariedag om flyktingkap i samarbete med Ekenäsnejdens svenska församling.

Mellanösternexperten **Svante Lundgren** höll ett föredrag om flyktingvägens orsaker.

– Mellanöstern har alltid varit kosmopolitiskt och mångkulturellt, men nu är en stark homogeniseringsprocess på gång. Tidigare fanns det judar och kristna i nästan alla länder i Mellanöstern, men nu håller de på att fördrivas eller flyttar självmant till tryggare områden.

Även muslimer känner sig hotade om de hör till

PIA RINNE vill att vi ska prata om flyktingar som personer, inte som opersonliga "flyktingvägar". FOTO: LIISA MENDELIN

en riktning som råkar vara i onåd.

– Kyrkorna behövs i Mellanöstern. De står ihärdigt för en helhetssyn i en miljö där det finns benägenhet att söka fördelar för den egna gruppen.

Under ett panelsamtal kom det från publiken en fråga om hur kristna i Finland ska bli bättre på att välkomna de kristna in-

vandrarna.

– Vi finländare är bra på talko, bjud aktivt med våra nyanlända på dem, föreslog **Heidi Juslin-Sandin**, programchef vid Finlands röda Kors.

– Det viktiga är att faktiskt mötas och att de nyanlända får vara subjekt och inte bara objekt för vår hjälp.

LIISA MENDELIN

”Barnen har rätt till egen religion”

RELIGION. Hur ska det gå för minoritetsreligionerna om skolor experimenterar med gemensam religionsundervisning för alla? Läraren Charlotta Buchert är orolig, undervisningschef Niclas Rönnholm tror inte på stora förändringar.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Läraren **Charlotta Buchert** vid Mattlidens skola i Esbo är orolig. I många år har hon undervisat i ortodox religion, och hon är trött på den offentliga debatten om religionsundervisning.

– Den har pågått länge – kanske under de tio senaste åren. Nu har vi en ny läroplan, och enligt den är det fortfarande så att barnen ska få undervisning i sin egen religion. Ändå ifrågasätts det ständigt.

Hon påpekar att medborgarinitiativet för gemensam religionsundervisning för alla barn inte fick de 50 000 underskrifter som krävdes.

– Ändå kör man lika hårt på samma linje. Det är tröttsamt, för vi som är lärare i minoritetsreligioner för en ständig kamp för att få fortsätta. Vi ser ju hur viktigt det är för eleverna.

Hon tycker det är särskilt beklämmande att tanken på gemensam religionsundervisning får stöd av så många finlandssvenskar.

– Hur många finlandssvenskar har någonsin behövt kämpa för sina rättigheter för att vi är i minoritet? Borde inte just finlandssvenskar förstå vad det här handlar om?

Ensam stå för kulturutbyte

Och vad handlar det då om? Den finländska religionsundervisningens kungstanke är att man först får undervisning i sin egen religion, det vill säga undervisning enligt sin samfundstillhörighet. Först när man lärt sig grunderna i sin egen religion bekantar man sig med de andra. Det sker redan i lågstadiet.

Charlotta Buchert påpekar att de som bekymrar sig för att barnen inte får lära sig om andra religioner oroar sig i onödan.

HÄR SYNS en del av det undervisningsmaterial som används på lektionerna i ortodox religion. Memorykortet kommer från Hagia Sofia i Istanbul.

– Skulle folk bemöda sig så mycket att de läste läroplanerna, så skulle de se att vi redan talar om alla religioner. Och skulle de följa med skolvärlden och medierna skulle de veta att det i flera skolor ordnats temadagar kring olika religiösa fester från olika kulturer, just för att vi tycker att det är viktigt att bekanta sig med andra på ett positivt sätt. Så jag upplever att det som kritikerna tjuvar om att borde ske, sker hela tiden.

Hon ser många problem med de experiment som pågått i Helsingforsskolor, där barn fått gemensam religionsundervisning. Det är ett system som fungerar dåligt för barn från minoritetsreligioner – liksom för barn som valt livsåskådning. Och särskilt dåligt i svenska skolor, som är så homogena.

Det som hon tycker är allra mest problematiskt med ett sådant system är att ett barn kan tvingas – som den enda ortodoxa eller muslimen eller juden i sin klass – stå för det där kulturutbytet som experimentet förväntas leda till.

– Hur ska den eleven kunna vara den som jämför sin egen tro med andras? Man måste vara väldigt insatt i sin egen religion för att klara av det, särskilt om

man inte fått läsa mer om sin egen religion än resten av klassen. Om den eleven är från ett sekulärt hem, eller blyg, eller har svårt att uttrycka sig och debattera, så känns det säkert både svårt och pinsamt. Det är mycket krävt. Inte ens alla vuxna finländare skulle klara av det.

Själv har hon knappt trettio elever i ortodox religion, som hon undervisar i smågrupper i några Esboskolor. Det är ett pussel som kräver en hel del ordinerande, men det fungerar. Och framför allt, framhåller hon, är det något eleven har rätt till.

Om undervisningen i egen religion fungerar, vad kan den då ge barnen?

– Den ger dem en viss trygghet och gemenskapskänsla över klassgränserna. De kan till exempel ha syskon eller kusiner i samma grupp. De bästa stunderna är när vi varit på kyrkobesök. Vi försöker gå två gånger om året, det gör ju lutheranerna också med jul- och vårkyrka. Det blir väldigt teoretiskt att tala om gudstjänster bara i ett klassrum. Barnen ser fram emot och uppskattar kyrkobesöken.

De minsta undervisningsgrupperna består av en eller två elever. Men så ser de hundra barn där i kyrkan, hundra ortodoxa barn i olika åldrar.

– Det ger gemenskap och samhörighet. Plötsligt känner de sig stolta över sin kyrkotillhörighet. Om du alltid är ensam ortodox i din klass, hur ska du då någonsin få känna gemenskap i din tro?

I Helsingfors har en del finska skolor testat gemensam religionsundervisning för alla elever ”då läroplanens mål och innehåll möjliggör detta”. Charlotta Buchert är rädd för att det bara är ett första steg på vägen att fränta minoritetsreligionerna sin egen undervisning.

– Jag tycker det känns oroväckande. Dessutom undrar jag: vem är den övermänniska som har kompetens att ge en rättvis bild av alla religioner? Man kommer inte ifrån att alla känner sitt eget samfund bäst.

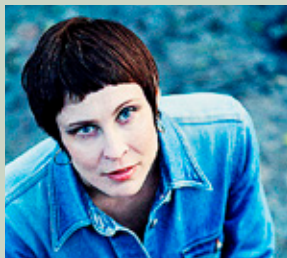
Undervisningschef **Niclas Rönnholm** i Helsingfors berättar att frågan tagits upp i utbildningsnämndens svenska sektion.

– Den finska sektionen har godkänt ett tillägg i de finska skolornas läroplan som ger en möjlighet att så långt

PSALMBOK TILLÄGG

Besviken kompositör

Författaren och kompositören **Laura Sippola** säger till Kotimaa att hon är djupt besviken över en omskrivning av texten i hennes ursprungliga version av sången *Kuka oon Sinun suunnitelmassas*

LAURA SIPPOLA.
FOTO: JANI LAUKKANEN

som finns med som nummer 929 i det nyutkomna tillägget till finska psalmboken. Texten ”Sluter du ett nytt förbund alltid när någon föds?” (Teetkö uuden liiton aina kun joku syntyy?) byttes ut mot ”Gör du ett nytt under alltid när någon föds?”.

Kyrkomötesombud **Gö-**

ran Stenlund, som suttit i kyrkomötets handboksutskott, skriver på Facebook att utlåtandena om den här sången gick isär.

– Konstitutionsutskottet ansåg att uttrycket borde ersättas med något annat. Biskopsmötet ansåg däremot att det inte fanns någon orsak att

formulera om texten.

I det skedet kontaktades Sippola, som själv gjorde ett nytt förslag till formulering. Den nya formuleringen godkändes av kyrkomötets plenum.

Laura Sippola säger till Kotimaa att hon inte kunde till att biskopsmötet godtagit hennes formulering, i så fall hade hon stått på sig. Stenlund tror att det hela kan bero på ett missförstånd.

– Förhoppningsvis får trots allt Laura Sippolas sång och de övriga sångerna i de båda psalmbokstilläggen bli till glädje och välsignelse för många människor.

– Förhoppningsvis får trots allt Laura Sippolas sång och de övriga sångerna i de båda psalmbokstilläggen bli till glädje och välsignelse för många människor.

”Vem är den övermänniska som har kompetens att rättvist undervisa om alla religioner?”

Charlotta Buchert

lagen och läroplanen gör det möjligt samarbeta i undervisning i religionen. Jag förde en likadan formulering till den svenska sektionen, som inte godtog den. Man ville ha en mer noggrann beskrivning av vad det här egentligen innebär, hur det ska förverkligas och hur man säkrar minoritetsreligionernas rätt att få undervisning i sin egen religion.

Den här veckan ska Rönholm träffa en grupp lärare i minoritetsreligioner för att diskutera om det är möjligt att inleda ett undervisningssamarbete över religionsgränserna. I juni ska frågan upp i svenska sektionen på nytt.

Kan det gå så att någon lärare i en minoritetsreligion mister jobb eller timmar på grund av det här planerade samarbetet?

– Som jag ser det kan det inte markant påverka timresursen för minoritetsreligionerna, eftersom de områden i läroplanen där stoffet är gemensamt är ganska få. Det handlar om att flera lärare kan samarbeta med en större grupp elever, alltså ett samarbete religionslärare emellan. Tanken är inte att minska timantalet för enskilda lärare.

Startskottet gick för nya kyrkomötet

KYRKOMÖTET. Nu är startsträckan tillryggalagd för de 96 ombud och 10 biskopar som sitter i vårt nyvalda kyrkomöte, kyrkans högsta beslutande organ.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON/KT

Som en del av öppningsveckan fick kyrkomötet besök av undervisnings- och kulturminister **Sanni Grahn-Laa-sonen**. I sitt tal berörde hon den hatretorik och de motsättningar som ökat i Finland och Europa.

– Jag hoppas att vårt gemensamma budskap ska vara tydligt: det här kan vi inte acceptera, sa Grahn-Laa-sonen.

Ministern konstaterade också att kyrkan har en viktig roll för att förhindra hatretorik och hänvisade till ärkebiskopens och andra biskopars handlande.

– Kyrkan har aktivt varit med och utvecklat dialogen mellan olika religioner, sa ministern och syftade bland annat på det samarbete mellan kristna, muslimer och judar som pågått i flera år i Finland.

Ministern berättade också att en del av ministeriets program är ett nytt budgetanslag för att främja religionsdialog.

Det är nu det börjar

Ärkebiskopen sitter som självskrivnen ordförande för kyrkomötet. Till första viceordförande valdes läkaren **Seija Kuikka** och till andra viceordförande landskapsdirektör **Pertti Rajala**.

Kyrkomötet valde också 25 elektorer som bland annat har i uppgift att fördela utskottsplatser och välja till exempel kyrkostyrelsens högsta tjänsteman, kanslichefen.

För Borgå stifts del valdes läkaren **Åsa A Westerlund** och kyrkoherden **Bo-Göran Åstrand** till elektorer.

DET HÄR HÄNDE

• **Kyrkomötets elektorer** valde medlemmar till kyrkomötets nio utskott. Borgå stift representeras i de olika utskotten av **Göran Stenlund** (handboksutskottet), biskop **Björn Vikström** (konstitutionsutskottet), **Rolf Steffansson** (lagutskottet), **Bo-Göran Åstrand** (förvaltningsutskottet), **Åsa A Westerlund** (ekonomiutskottet), **Patrik Hagman** (framfutsutskottet), **Bror Gammals** (allmänna utskottet och expeditionsutskottet).

• **Avgångsåldern** för kyrkligt anställda höjdes så att den är 68 år för dem som är födda 1957 eller tidigare, 69 för dem som är födda 1958–1961 och 70 år för dem som är födda 1962 eller senare.

• **Kyrkomötet beslöt** att kyrkostyrelsen ska bereda en ändring i valordningens bestämmelser så att församlingvalet kan flyttas från den andra till den tredje söndagen i november. Så här sammanfaller församlingvalet inte med fars dag.

• **Ett ombudsinitiativ** om vilka konsekvenserna blir i fall kyrkan avsäger sig vigselrätten diskuterades. Initiativet väckte livlig debatt i plenum och skickades till allmänna utskottet.

• **Ett ombudsinitiativ** om obligatorisk undervisning i misiologi för dem som studerar till kyrkliga yrken diskuterades och skickades till allmänna utskottet.

• **Ett ombudsinitiativ** om elektronisk röstning vid församlingssval diskuterades och skickades till allmänna utskottet.

STÄMNINGEN UNDER den första sessionen av kyrkomötets nya fyraårsperiod var god. Många ombud vittnar om en förnyad energi och framtidstro.

KYRKOMÖTET PODCAST

Förstagångsombud startade podd

Den som är nyfiken på hur kyrkomötesombuden **Patrik Hagman** och **Marjaana Toiviainen** upplevde den första veckan på kyrkomötet kan lyssna på poddradiosändningen *The Unofficial Kyrkolliskokous Podcast 1* som går att hitta på Soundcloud.

Docent Patrik Hagman och pastor Marjaana Toiviainen diskuterar i poddcasten bland annat hur de ser på den enorma byråkratiska apparatur som kyrkomötet är.

FOTO: MIKA K T PAJUNEN

KYRKOMÖTET VICEORDFÖRANDE

”Valet såg sannolikt tämligen lugnt ut för en utomstående betraktare, men var en rysare för många av oss i salen ... Kyrkomötet var inte denna gång mogen för en ny typ av ordförande, en ung och färgstark kvinna.”

Läkaren **Åsa A Westerlund** kommenterar på sin blogg valet av första viceordförande för kyrkomötet där projektkoordinatör Katri Korolainen förlorade mot läkaren **Saija Kuikka** med rösterna 61–46.

KYRKOSTYRELSEN

Åsa A Westerlund fortsätter i kyrkostyrelsens plenum

Kyrkomötet valde på fredagen medlemmar till kyrkostyrelsens plenum, som är kyrkomötets beredande och verkställande organ. Borgå stift representeras i organet av läkaren **Åsa A Westerlund**. Det är hennes andra mandatperiod.

Valet gällde mandatperioden 2016–2020.

Vi rycker ut dygnet runt

- ifall du är utan el, vatten eller värme

Nykarleby Kraftverk

Kvarnvägen 20, 66900 Nykarleby, Tel. (06) 785 6252
www.nykarlebykraftverk.fi

Vi utför
TRÄDGÅRDSARBETEN
i hela Jakobstadsregionen!

Suoritamme
PUUTARHAPALVELUITA
koko Pietarsaaren seudulla!

Professionell
• GRÄSKLIPPNING
• HÄCKKLIPPNING
• TRÄDGÅRDSSKÖTSEL
• STUBBFRÄSNING

GRÄSMATTSLUFTARE
Öppnar upp jorden så att näring och vatten kommer ner till rot-systemet.
GRÄSUPPTAGNING
Perfekt för renovering av gräs-mattan, kabeldikning mm.

Ammattitaitoinen
• RUOHONLEIKKU
• AIDAN LEIKKU
• PUUTARHANHOITO
• KANNON JYRSINTÄ

NURMIKONILMAAJA
Avaa maan, jotta ravinteet ja vesi pääsevät juuristoon asti.
NURMIKONPOISTO
Mainiota nurmikon kunnostaessa, kaapelikaivantoon ym.

Ring och boka! Soita ja varaa!

KUNGS SERVICE Ab
☎ 050 352 1128 • info@kungsservice.fi

SKÖTSELAVTAL FÖR TRÄDGÅRDEN
Fråga mera om vårt Robotklippalternativ!

PUUTARHAN HOITOSOPIMUS
Kysy lisää Robotteikkurivaihtoehdosta!

Familjeläger
14-17.7 på Klippan

gins och salt
Familjeläger på Klippan

Anders Sjöberg
Pekka Simojoki
Carl-Erik Sahlberg m.fl.
www.slef.fi

STENHUGGERI LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Historiska rollfigurguidningar
för alla åldrar!
Guidningar varje timme 11-16

info@sagalunds.fi www.sagalund.fi

Vill du vara husfolk?

Husfolket på retreatgården Snoan är personer som med sin arbetsinsats och närvaro skapar möjligheter för andra att gå in i retreatens stillhet och vila. Husfolket sköter om praktiska uppgifter på Snoan under retreaterna, från disk och övrigt köksarbete till att elda och ringa i klockor, samt övriga uppgifter enligt intresse.

Att vara husfolk handlar om att några dagar under året göra en konkret insats för någon annan. Du får en chans att vistas i retreatmiljön samtidigt som du utför konkreta uppgifter. Välkommen med i gänget och på vår utbildning som vi arrangerar nu för andra gången!

Utbildningshelgen för nytt husfolk: 26-28.8 på Snoan i Lappvik. Vi går igenom de praktiska uppgifterna för husfolk, lär oss om retreatens tradition och historia, samt varvar med stillhet och böneliv. Begränsat antal platser. Anmälningar och förfrågningar; www.snoan.fi, verksamhetsledare Kalle Sällström, kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475.

SNOAN
www.snoan.fi

TOM JONES

LIVE @

VAASA FESTIVAL
VF

NYA elisa STADIONS PREMIÄR KONSERT!

23.7.2016

elisa STADION

CAROLA HÄGGKVIST
JEAN S FEAT. ESSI HELLEN
KRISTA SIEGFRIDS

WWW.VAASAFESTIVAL.FI

BILJETTER FRÅN 69,50€

lippu.fi

VILL DU GÖRA KVÄLLEN EXTRA MINNESVÄRD? VÄLJ VIP-GOLD ELLER VIP-SILVER BILJETTPAKET!

NORDIC LIVE VisitVaasa FINLAND elisa W A S A B L A D E T. POHJALAINEN lippu.fi

HÄRIFRÅN, JOHANNESKYRKAN i Helsingfors, sändes den första radiogudstjänsten på svenska den 12 september 1929. När det blir 90-årsjubileum är Lucas Snellman, som jobbar med radio och tv vid Kyrkostyrelsen, med och firar.

90 år av gudsord genom etern

JUBILEUM. I september har det gått 90 år sedan den första gudstjänsten sändes på radio. Det ska firas i Johanneskyrkan.

TEXT OCH FOTO:
SOFIA TORVALDS

Den 12 september år 1929 sände Yle sina allra första radiogudstjänster.

– Den finska direktsändes från Tammerfors domkyrka, den svenska från Johanneskyrkan i Helsingfors, berättar **Lucas Snellman** vid Kyrkans central för det svenska arbetet.

I höst firas den här 90-årsdagen med favorit i repris, det vill säga en radierad gudstjänst från Johanneskyrkan med inslag från såväl 1926 som 2016. Efteråt blir det festligt kyrkkaffe för alla gudstjänstdeltagare.

– Det är roligt att vi kan fira gudstjänst i samma kyrka! Jag hoppas att vi kan göra en

liten tidsresa, sjunga en del gamla psalmer och ha med delar av den gamla gudstjänstordningen, men också lyfta fram något riktigt nytt, till exempel ur psalmbokens tilläggshäfte, säger Snellman.

Precis hur den första radierade gudstjänsten lät vet vi inte – den finns nämligen inte sparat.

– Eftersom Rundradion hade inlett sina sändningar bara tre dagar tidigare var det säkert ganska pirrigt. Men jag vill ju tro att man bjöd på det bästa man hade att erbjuda, säger Snellman.

Roliga minnen efterlyses I samband med jubileet hoppas Lucas Snellman också få in berättelser och minnen från inbandningar och direktsändningar av radiogudstjänsterna.

– Över trettio församling-

”Jag kan bara gissa hur mycket som hänt under åren!”
Lucas Snellman

ar och tusentals medverkande är ju med i radiogudstjänsterna varje år, så jag kan bara gissa hur mycket som hänt under åren! säger Snellman.

– Så tänk efter: har du eller någon du vet om varit med om dråpliga misstag, roliga händelser, felsägningar eller tekniska fadäser i samband med radiogudstjänsterna?

Berättelserna samlas in och publiceras som webbartiklar på Svenska Yle:s Tro-sidor i samband med jubileet.

Olika varje söndag

25 000 lyssnare, så många samlar radiogudstjänsterna varje söndag. Detta trots att lyssnarna inte vet exakt vad som kommer, radiogudstjänsterna är nämligen av många olika slag: högkyrkliga och lågkyrkliga, katolska och frikyrkliga och många olika slags specialmässor.

Lucas Snellman påpekar att arbetet bygger på ett gemensamt ansvar. Yle har gett Kyrkostyrelsen uppdraget att koordinera och ansvara för innehållet.

– Det skulle vi inte klara utan ett fungerande samarbete med lokalförsamlingarna.

Men Snellman vill också avdramatisera gudstjänstfirandet.

– Det behöver inte alltid vara fint och påkostat. Vi är glada över att också mindre församlingar, till exempel sådana som inte ens har en ordinarie kantor, ställer upp på att fira gudstjänst tillsammans med radiolyssnarna.

Han är övertygad om att radiogudstjänsterna fyller ett behov också i framtiden.

– Det finns många som av olika orsaker inte har möjlighet att ta sig till kyrkan på söndag. De firar sin gudstjänst framför radion, och för dem är den mycket viktig.

Har du varit med om något roligt, överraskande eller dråpligt under inspelningen av en radiogudstjänst? Sänd din berättelse till Lucas Snellman per e-post (lucas.snellman@evl.fi) eller snigelpost (Lucas Snellman, Kyrkans central för det svenska arbetet, PB 210, 00131 Helsingfors).

VÅGA FRÅGA

Inga ord är förbjudna

JAN-ERIK ”NANNE” NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Jag svär – ganska mycket. Är det farligt? Som barn fick jag tvätta munnen med tvålv, senare fick jag betala ”böter”. Men vad tycker Gud? Är jag en dålig människa för att jag svär?

DET TREDJE BUDET handlar om att missbruka Guds namn. Att svära betyder i det sammanhang där Bibeln skrevs att använda en ed, och ta Guds namn till garant för det man säger. Gud blir liksom en ”kvalitetsgaranti”. I vår tid märker man att en del människor använder kristendomen för att tvinga andra att lyda befallningar eller handla mot sitt sunda förnuft. Ibland upptäcker vi bakom en fasad av fromhet både omoral och rentav kriminalitet. Skenhelighet är ett bra ord för det här. Skenhelighet är ett brott mot tredje budet. Därför är skenhelighet och hyckleri en allvarlig sak, både på det privata och det samhällsliga planet.

Av någon anledning har vanan att uttrycka en stark känsla med en svordom kommit att kopplas ihop med tredje budet. Svordomar och könsord blir lätt ett slags spaltfyllnad i språket. Det förfular språket och ger ett lite obildat intryck. I en del sammanhang funkar svordomar faktiskt också som ett slags ”ed”, en garanti för sanningshalten i det vi säger.

ATT ANVÄNDA exempelvis könsord som uttryck för negativa känslor speglar en negativ inställning till sexualiteten. Och att använda namn på den onde som förstärkning på något positivt kan vara effektivt men i längden blir det luddigt. Det är viktigt att vi har ett nyanserat språk för våra känslor och tankar. Vårt inre liv är fullt av nyanser som vi bara kan förmedla om vi har tillgång till ett rikt språk. Så ur denna synvinkel är det inte så nyttigt att drämma till med kraftuttryck för alla känslor. Men det handlar inte om att vissa ord skulle vara förbjudna. Vi behöver ord för starka erfarenheter. Men, å andra sidan, om vi använder de orden hela tiden mister de sin valör.

”Vårt inre liv är fullt av nyanser som vi bara kan förmedla om vi har tillgång till ett rikt språk.”

DIN ORO för det här kopplar jag samman med hur du blivit uppfostrad. Det har satt djupa spår i dig. Känslan av skam, dålighet, som du indirekt ger uttryck för, är ett resultat av det våld du blivit utsatt för av dem som ville fostra dig. Så gjorde en del människor förr i världen. Men våldet blir inte mera rätt för att andra gjorde likadant. Lika lite som ett känslolöst språk blir mera rätt för att det är så alla andra pratar. Och våld mot barn (och vuxna) gör att den som blivit utsatt känner skam.

Så fortsätt du att värda och använda det språk som är ditt eget, sök efter de ord som uttrycker vem du är! Det är vår mänskliga rättighet.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Därför måste vi läsa böcker

Ett barn som läser en bok. Det är, på riktigt, en av de vackraste syner som finns.

Den fyller mig med samma glädje som Mozarts far måste ha känt när lille Amadeus böjde sig

över sitt nothäfte och krasade ner sin första symfoni.

Tanken att barn slutat läsa, att vuxna slutat läsa, fyller mig med en sorg som är jämförbar med att en kontinent sjunker ner i havet och drar med sig en värld av kulturer i djupet. Ja, det är som den där scenen

i Star Wars när dödsstjärnan förintar prinsessan Leias hemplanet och miljoner röster tystnar för evigt.

Utan böcker, förstår ni, hade jag inte varit jag. Jag hade inte överlevt tonåren utan böcker – åtminstone inte utan att sjunka ner i en depression. Böckerna är

medicin mot alla känslolågen. Kom till mig och berättat vad som felas dig och jag ska säga dig vad du ska läsa. Medelålderskris kanske, är du i kläm mellan jobbiga föräldrar, drömmarna om vad du ville med ditt liv och barn som du älskar, men som nästan är för myck-

et för dig? Knausgård. Läs Knausgård.

Eller lider du av obesvrad kärlek? Läs Lena Andersson, jag lovar att det hjälper. Utanförskap? Charlotta Brontë är svaret. Har grannen större bil och pratar skit om ditt barn som gift sig med en odåga? Jane

Austen är din räddning.

Böckerna har fört mig utomlands, bort från mig själv, låtit mig leva tusen andra liv och få uppleva den stora kärleken hundratals gånger. Jag slår upp första sidan och världen uppstår på nytt. Det är ett mirakel. Sluta inte läsa. Sluta inte!

LIVET PÅ LANDET. När de andra barnen i byn gick ut och lekte gick Runa-Britt Willberg till ladugården för att sköta om de kalvar som var hennes. Ännu i dag är djuren hennes passion. Liksom traktorerna, motorcyklarna, bokföringen och boxningen.

Kom kossorna, kom!

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

Fyra kor, fyra kalvar och en avelstjur. Det hade **Runa-Britt Willberg** med sig när hon som nygift kom till Pargas från Markby i Nykarleby i början av 90-talet. Sin älskade hembygd kunde hon tänka sig att lämna för kärlekens skull, men inte korna.

– Kossorna kom först, jag en vecka senare. Och **Thomas** klarade av att hålla dem vid liv.

Sin man **Thomas** träffade hon när hon studerade i Åbo för att bli agrolog. Intresset för jordbruk vaknade tidigt.

– Vi var fyra flickor i familjen. Alla fick chansen att åka traktor men det var bara jag som tyckte om det. För mig har det alltid varit en passion, berättar Runa-Britt Willberg och visar ett förstorat foto som hon fick av sina systers till 50-årsdagen i fjol. På fotot sitter hon som liten flicka högt uppe på familjens vackra röda traktor.

Att Runa-Britt Willberg verkligen älskar livet på landet syns långa vägar. Miljön i Pargas skärgård är idylliskt vackert. Det ockramålade stora trähuset där familjen bor ligger inbäddat i en gammal trädgård och 500 meter bort ligger havsstranden som inramning.

– Folk säger att det är fint med vatten, men själv bryr jag mig inte om det. Jag älskar skogen, jorden, det som jag är uppvuxen med i Markby, säger hon.

Inte smarta, ändå kloka

När Runa-Britt och **Thomas** först började sällskapa sa hon att hon aldrig flyttar till Pargas om hon inte får ta med sig sina kor.

– Det var ett skämt, men ändå inte. Jag kan inte leva utan kossor, det är bara så. De är så fina, klagar aldrig. Inte är de smarta, men ändå är de kloka.

Vi hälsar på djuren i den väldiga ladugård där de just nu står uppradade och förser sig med frukost. Nästan alla kor har hunnit kalva, några är ännu dräktiga. Kalvarna står oftast bakom sina mödrar, några av dem låter sig fotograferas med Runa-Britt. Hon känner sina djur och kallar dem vid namn.

Willbergs är köttproducenter, vilket betyder att familjen också måste

skiljas från djuren. I slutet av sommaren skickas de djur som hunnit bli ett år gamla till slakteriet. De bästa korna får stanna på gården.

– Visst är det vemodigt. Jag vill inte fästa mig allt för mycket vid de djur som finns på slaktlistan.

Våren är förlossningarnas tid. – Vi är barnmorskor, hela familjen. **Thomas** har långa armar och det är bra. Men visst händer det att vi får kalla på veterinären. Och nästan varje år dör något djur. Särskilt kvigorna kan ha komplicerade förlossningar. Det är med kossor som med människor – ju fler gånger de fött desto enklare går det.

Markbyflickorna sjöng överallt

Under uppväxten sjöng Runa-Britt Willberg i Evangeliska Ungas ungdomskör som på den tiden hade närmare hundra medlemmar. Dessutom hade hon tillsammans med sina systrar, kusiner och småkusiner bildat sånggruppen Markbyflickorna.

– Vi sjöng överallt och bandade in två kassetter, berättar hon.

På alla håll var hon omgiven av vänner och bekanta. När Runa-Britt först kom till Pargas var hon ivrig och tänkte att hon snabbt skulle bygga upp det sociala livet och hitta den kristna gemenskap hon tagit för givet i Österbotten.

– Men jag fick ganska snabbt konstatera att det inte var så lätt. Den första tiden hade jag bara **Thomas** och kossorna. Nog är det så att den västabiländska mentaliteten är en annan än den österbottniska. Jag gjorde allt för att få kontakt med människor, men det var mycket svårare än jag hade trott.

Hon gick med i alla föreningar hon kunde hitta. Snart blev hon invald i församlingrådet och satt där i två perioder.

– Det var helt okej, men jag var väldigt ung. Jag var inte direkt rädd att öppna munnen, men jag kände att jag inte blev hörd och vågade kanske inte alltid säga min åsikt. Jag tappade gnistan. Men vem vet, kanske jag engagerar mig i församlingen igen när jag blir pensionär.

Hon är kassör och bokförare i Fruntimmers Bibelföreningen i Åbo och kassör i evangeliföreningens lilla lokalförening i Pargas.

– Vi har en fin tomt i centrum. Men

”Den första tiden hade jag bara **Thomas och kossorna.”**
Runa-Britt Willberg

inte blir ju medelåldern i föreningen lägre precis.

Under tiden i församlingrådet drog hon igång olika projekt, som läsmöten ute i byarna. Hon var också med i redaktionen för församlingstidningen. När hon fick barn gick hon med i klubbverksamheten.

– Men där satt mammorna mest och talade om vilka slags blöjor de köpte till sina barn. Det intresserade mig inte alls. Lättast har hon haft att komma i kontakt med de västabiländska bönderna. Branschen är mansdominerad i Västaboland.

– I Österbotten jobbade många fler kvinnor på lantbruken. Här är jag ganska ensam. Också i producentorganisationen, där jag är aktiv, är det mest män med.

Misstag eller bönesvar

22-åriga **Sara** går omkring på gården med skottkärra. Hon har arvt sina föräldrars intresse för jordbruk och sköter sitt växthus med stor iver. Hon har matematikhuvud som sin far, skrev ett bättre resultat i matematik än någon annan tidigare gjort i Pargas gymnasium. Dörrarna till universiteten stod öppna, men hon valde inte matematik utan husdjursvetenskap vid Helsingfors universitet. Minstingen **Pontus** är för tillfället beväring, också han jobbar gärna på gården.

Familjens vardag kastades omkull för fyra år sedan då **Thomas** upptäckte en knöl bakom örat. Läkarna hittade cancerceller och **Thomas** togs in för operation. Under den här tiden var det Runa-Britt och barnen som fick sköta också **Thomas** uppgifter på gården.

– Men kirurgen hittade ingen cancer. Vi vet inte om den försvunnit av sig själv, om läkarna gjort ett misstag eller om det var ett bönesvar. Kanske man inte behöver veta heller.

Men att det var många som bad för **Thomas**, det vet hon. Runa-Britt har fått tron med modersmjölken.

– Jag vet inte hur jag skulle klara mig utan min tro.

Det som är spännande lockar

Våren på lantbruket är hektisk, sommaren likaså, men om vintrarna har Runa-Britt tid för annat. I tio års tid jobbade

hon på skattebyrån under vinterhalvåret och sedan 2008 har hon jobbat med jordbruksbokföring på bokföringsbyrå om vintrarna.

– Det är skönt med omväxling, att få gå i duschen, peta ut skiten ur öronen och klä på sig rena kläder. Det finns ingenstans där det inte skulle finnas skit i det här jobbet!

När hon sedan suttit och väntat på hela vintern är hon mycket nöjd med att återvända till gården på heltid igen.

– Mina båda jobb är två ytterligheter som passar bra ihop.

Runa-Britt Willberg är något av en ytterligheternas kvinna. Gör hon något gör hon det med besked. Och hon väljer sina intresseområden med hjär-

▲ **UNGEFÄR 35** kalvar föds varje vår.

► **RUNA-BRITT WILLBERGS** intresse för traktorer föddes i unga år.

▼ **FAMILJENS HUS** är byggt i slutet av 1800-talet.

tat. Hon är passionerad motorcykelåkare och konditionsboxare.

– Jag och Thomas har två motorcyklar var. Vår hobby är i och för sig lite svår att kombinera med jordbruket, det är svårt att komma iväg.

För två år sedan bestämde de sig för att åka till klostret Valamo i östra Finland. De bokade hotell och tittade inte på väderleksrapporten.

– Det regnade hela vägen. Jag var våt ända in på underkläderna. Men det var spännande! Och roligt.

Boxningen började hon med som motvikt till de ensidiga rörelserna i arbetet.

– Det är så roligt att jag börjat träna två till tre gånger i veckan under vintern.

När hon fyllde femtio fick hon en träff med Eva Wahlström i 50-årspresent av Thomas släkt. Världsmästaren Wahlström gav sitt första träningshopprep som gåva till Runa-Britt under träffen.

– Eva är en jättehäftig men ödmjuk människa.

Boxningen fascinerar Runa-Britt.

– Jag har aldrig tyckt om promenader. Jag är intresserad av styrka. Men det handlar också massor om teknik, och jag lär mig hela tiden. Dessutom får du utlopp för eventuella aggressioner och gör dig av med överloppsenergi.

Österbottning i själ och hjärta

Trots att Runa-Britt Willberg bott i Par-

OCKSÅ KOR har personligheter. De flesta är snälla, men en del är elaka. Runa-Britt Willberg älskar sina kor.

gas i snart trettio år är hon österbottning i själ och hjärta.

– Pappa dog ung, hans hjärta höll inte under älgjakten. Efter att han dog ville mamma inte bo kvar. Först sålde vi skogen. Sen sålde vi åkrarna och hyrde ut huset. Till sist sålde vi vårt barnomsrum.

Men Runa-Britt varken ville eller kunde avstå från allt.

– För mig gick gränsen vid mina och pappas åkrar. Jag sparade en halv hektar åker och en halv hektar skog. Det var mitt sätt att sörja. Först nu har jag kommit över det, insett att jag inte behöver ha dem kvar längre.

Med sin mamma, som ännu lever, kunde hon tala om allt. Med sin pap-

pa pratade hon inte, de jobbade i stället tillsammans.

– Kanske det är så att man inte behöver prata med alla.

Hon berättar att hon brukar skoja och säga att när maken Thomas, som är lite yngre än hon är, dör så flyttar hon tillbaka till Österbotten.

– Fast nu har jag min familj här. Och kossorna. Nog är det ändå så att det här är mitt hem nu.

Hon lyser upp när hon berättar om hur hon nyligen kört ut trettio skitlass på åkrarna med traktor.

– Tänk att det kan vara så roligt! Att lasta skiten, sprida ut den jämnt och snyggt. Det finns knappt något bättre!

HETSÄTNING. Rita Jansson har snappat upp dem under hela sitt liv: de bortvända blickarna. Avsmaksminerna. Nu vill hon hjälpa andra som lider av hetsätning och viktproblem att lyfta skammens börda från sina axlar.

Gemenskap för matmissbrukare

TEXT: SOFIA TORVALDS

ILLUSTRATION: MALIN AHO

Rita Jansson har lidit av en hetsätningstörning under nästan hela sitt vuxna liv – till en början utan att veta att det hon led av hade ett namn, senare invecklad i en lång process för att få hjälp.

– Första gången jag bantade var jag tjugo år. Bantning utlöser ofta hetsätning, och det tog närmare tio år innan jag förstod att det var det jag led av. Det fanns ju inget internet på den tiden. Under hela 90-talet testade jag olika sätt att banta och kom in i en jobbantningscirkel.

Under sin uppväxt kände sig Rita Jansson ofta både fel och ful.

– Jag var rund, kanske rundast i klassen – och då hade jag kanske tio procent övervikt, men jag upplevde ju mig själv som jättefet i jämförelse med andra. Sedan i tjuogaårsåldern, då vikten började stiga dramatiskt, blev jag sådan som jag hela tiden hade tyckt att jag var.

Av alla ätstörningar är en renodlad hetsätningstörning kanske den som mest förknippas med skam och kontrollförlust. Rita Jansson säger att hon fortfarande – trots att hon jobbat med sina känslor i många år och utbildat sig till erfarenhetsexpert – känner en tveksamhet inför att tala om sina erfarenheter i offentligheten.

– Jag är inte odelat förtjust i att tala om det, jag vet ju att det här är en skamlig sak. Anorektiker kan upplevas som tuffa, att de har kontroll, men att frossa är ju bara äckligt, liksom.

Matmissbrukare

Ungefär 2–3 procent av den vuxna befolkningen antas lida av en hetsätningstörning, men mörkertalet är antagligen stort. De verkliga siffrorna kan vara betydligt högre.

Lider alla människor med kraftig övervikt av hetsätningsproblem?

– Min magkänsla är att de gör det, men jag har hört experter säga att det inte är så. Jag tror att de allra flesta med kraftig övervikt har någon sorts psykisk problematik i bakgrunden. Det är ju det som är så skamligt med det här problemet. När jag utbildade mig till erfarenhetsexpert tillsammans med andra som led av andra problem, till exempel psykisk ohälsa, kunde de säga att deras sjukdom var "osynlig". Men det här problemet är ju väldigt, väldigt synligt. Samtidigt förstår ganska få vad det handlar om. Övervikt förknippas ofta med lättja och dumhet.

RITA JANSSON hoppas att hon ska kunna hjälpa dem som lider av hetsätningstörning att hitta gemenskap och nya utvägar. FOTO: SOFIA TORVALDS

Man kan få höra saker som: det är ju bara att äta mindre än du förbrukar, hur svårt kan det vara?

Rita Jansson jämför hetsätning med missbruk, och hon kallar sig själv matmissbrukare. Hetsätningen kan utlösas av liknande faktorer som allt missbruk.

– Stress, känslor, och kanske tristess. Det är i allmänhet om kvällarna det är svårast att kontrollera sitt ätande. Den som levt hela sitt liv med en sådan här störning har fått vissa mönster att hantera sitt liv med, och allt har haft med mat att göra. Som när det gäller allt missbruk är det centrala att försöka hitta nya sätt att handskas med till exempel jobbiga känslor och stress.

Det är inte lätt. En alkoholist kan bli helnykter. Men en matmissbrukare kan inte undvika mat. Vi måste alla äta för att kunna leva. I egenskap av erfarenhetsexpert hoppas Rita Jansson att hon ska kunna ge råd om var och hur man kan söka vård, men allra mest handlar det om ett erbjudande gemenskap.

– Jag har inte kompetens att ge någon vård. Jag har alltid haft vänner med samma problem som jag, men vi har inte kunnat hjälpa varandra. Jag tror att det finns människor som aldrig kunnat prata om de här problemen med någon. Jag hoppas att grupp gemenskapen kan lätta på skammen lite. De som har uppenbara viktproblem talar sällan om sina viktproblem.

HETSÄTNINGSSTÖRNING

• **Hetsätning** är en form av ätstörning som ofta leder till önskad viktökning, skuld- och skamkänslor. Hetsätningstörning (BED, Binge eating disorder) är den vanligaste ätstörningen hos vuxna personer och är besläktad med bulimi. Vid hetsätningstörning upplevs ätandet ofta som okontrollerbart och tvångsmässigt. Hetsätning sker vid tidsmässigt avgränsade tillfällen. De som hetsäter skäms över sitt beteende och äter därför ensam. Många äter snabbt, ut-

Rensa ogräs igen!

Rita Janssons egen långa kamp med vikten ledde till otaliga bantningskuror, två perioder av grupphandledning vid ätstörningskliniken, och slutligen till en fetmaoperation, som genomfördes på sommaren för snart två år sedan.

– Jag hade en del komplikationer och problem efter operationen, och om man ser på mitt BMI har jag fortfarande övervikt. Men jag har gått ner ungefär 75 procent av min övervikt, så jag anser mig vara ett lyckat fall.

Efter operationen var det de små förändringarna som överraskade och glädde henne allra mest.

– Jag hade inte själv märkt hur begränsat mitt liv hade blivit. Och när förändringen skedde så snabbt, så var jag jättefascinerad över saker som: Hej, jag kan klä på mig strumporna stående! – Nånting som de flesta säkert inte tycker att är så värst fascinerande. Eller: Jag kan rensa ogräs, jippi! Det var så konstigt att kunna sitta på huk en längre stund.

Hon har också sett skillnaden i den blick andra riktar mot henne.

– Egentligen tycker jag att jag väcker mindre uppmärksamhet nu. Jag är bara en i mängden, ingen lägger särskilt märke till mig, jag har på sätt och vis blivit osynligare. Jag väcker inte negativ uppmärksamhet. Jag brukade åka tåg till Helsingfors varje dag, för jag jobbade under hela den här processen. Och ingen ville slå sig ner bredvid mig på tåget, men nu kommer människor av olika åldrar och storlekar och sitter bredvid mig. Men jag är kanske inte heller så rädd för att sätta mig bredvid någon annan som jag var tidigare. Jag tänker inte att folk automatiskt uppfattar mig som motbjudande.

Samtidigt vill hon inte glorifiera livet efter operationen, göra enså storsak av den.

– Jag vill inte framhålla den här skillnaden, för jag är ju ändå till största delen samma person. Ska jag då förakta mitt förra jag?

Avsmaksminen

När hon fortfarande led av kraftig övervikt var det sällan någon som sa något om det. Hon fick aldrig goda bantningsråd – utom av hälsovårdspersonalen, som ständigt ville att hon skulle gå ner i vikt.

– Jag har ju kunnat läsa av folks beteende och se vad de tycker. Kanske inte så mycket det att folk glör, utan att de tittar bort. Avsmaksminen.

Genom alla år har hon ofta gått till simhallen.

– Vattengympa har varit min gren, och tidigare var det den enda idrottsform jag klarade av. Jag gillade det så mycket att jag klarade av duschrummet. Det var egentligen bara små barn som kommenterade min vikt högt, vuxna vände sig bort. Det som förvånade mig nu när jag förändrats så mycket är att jag egentligen själv tycker att min kropp är fulare nu: hängande hy och en massa ärr. Men nu väcker jag ingen uppmärksamhet, folk ser igenom mig. Jag har pratat med andra fetmaopererade om det: det är som om det var mer tillåtet att vara ful än fet.

Hon säger att många tycker att en fetmaoperation är "fusk".

– Och jo, på sätt och vis är det att fuska, det blir ju så mycket lättare att kontrollera mängden mat. Men å andra sidan: man skär inte bort fett vid operationen utan förminsakar magsäcken, man bantar ju bort precis vartenda gram, och det sker snabbt. Jag tycker att det borde finnas mer psykisk uppföljning efter den här operationen, speciellt för den som haft väldigt kraftig övervikt.

Kan man någonsin bli helt frisk från hetsätning?

– Jag tror och hoppas att man kan bli helt frisk, men jag tror att man måste vara vaksam när det gäller mat livet ut, att aldrig tillåta maten bli ett livsinnehåll.

KAMRATSTÖD

• **En stödgrupp** för personer med hetsätningstörning samlas under ledning av Rita Jansson på G18 i Helsingfors (KRAN:s utrymme, Georgsg. 18, 3:e våningen) torsdagar kl. 18:30–20:30. Torsdagen den 19 maj har gruppen sin andra träff. Arrangör är förbundet KRAN, ett resurscentrum inom missbrukarvården och det drog-förebyggande arbetet i Svenskfinland. Förbundet verkar på kristen grund för rehabilitering av rusmedelsmissbrukare och förebyggande av missbruk.

(Källa: Läkartidningen)

ELLIPS

Berättelser som är värda mera

Jag läser Kari Rosvalls och Naomi Lihneans bok *Barnet från ingenstans* med en stigande känsla av besvikelse och irritation. Rosvall är ett av de barn som föddes in i Lebensborn-programmet, ett nazistiskt projekt som skulle avla fram goda ariska medborgare till Tredje riket. Hon föddes i Norge 1944, transporterades som baby till ett Lebensbornhem i Tyskland och hamnade efter krigsslutet på barnhem i Sverige. Där adopterades hon som treåring. Som vuxen börjar hon grubbla över sin bakgrund och upptäcker sanningen. Ett livsöde värt en bok, eller hur?

Ändå känner jag mig snuvad på konfekten. Jag längtar efter fler handfasta fakta och mindre svävande spekulation när Rosvall till exempel berättar hur hon tror att transporten av spädbarnen gick till. I ett av kapitlen berättar Rosvall om hur hon kommit i kontakt med andra Lebensbornbarn och gläntar mycket hastigt på dörren till ett par öden. Kapitlet får mig att längta ännu mer efter fördjupning.

Rosvall undviker att gå djupare in i sina känslor utan tyr sig ofta till klischeéer. Även om jag läst många böcker där goda stilister med analysförmåga gjort berörande litteratur av sina upplevelser förstår jag att alla kanske inte kan (och vill) gå in på djupet i sitt känsloliv. Men den här boken hade blivit märkbart bättre redan av en fördjupad historisk kontext.

Jag skulle ändå önska att fler intressanta livsöden kunde komma ut som goda böcker, snarare än som halvdana böcker. För att den här typen av berättelser faktiskt skulle vara värda en engagerad redaktör som tar vara på berättelsens värde.

ERIKA RÖNNGÅRD

En fattig Kronobybo i Blekinge

FATTIGGUBBE. En av de största turistattraktionerna i svenska Karlskrona är Rosenbom, en trägubbe som står precis utanför Amiralitetskyrkan Ulrica Pia. Mycket tyder på att gubben är ett verk av skeppstimmermän från Kronoby eller Pedersöre.

TEXT OCH FOTO: PÅR JONASSON

De så kallade fattiggubbarna är relativt vanliga vid finländska kyrkor. Totalt finns 120 stycken runt om i landet. Traditionellt har de fungerat som penningbössor för insamling av allmosor åt fattiga. I Sverige är fenomenet mer sällsynt, ett knappt tiotal gubbar finns utplacerade i landet. Den mest kända, och största, är *Rosenbom* i Karlskrona. Han har blivit ett landmärke för staden.

Att Rosenbom blivit så välkänd beror nog mycket på att **Selma Lagerlöf** skrev om honom i sin bok *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige*. Det är ju bara Stockholm, Visby och Karlskrona som har fått egna kapitel i boken, säger **Olle Melin** som sitter i Amiralitetsförsamlingens kyrkoråd.

Frågan om Rosenboms eventuella österbottniska rötter aktualiserades för tioalet år sedan då en turist påpekade för dåvarande kyrkoherden **Henrik Lindén** att likheterna mellan Rosenbom och de fattiggubbar som finns i Österbotten var påfallande stora. Det kunde också kyrkoherden och Olle Melin själva konstatera vid en studieresa i Österbotten 2007.

30 skeppstimmermän

Att Rosenbom, som finns belagd första gången 1793, är ett verk av skeppstimmermän från Kronoby eller Pedersöre är mycket tänkbart, inte minst om man känner till den gemensamma historien.

Det finns ett kontrakt mellan Kronoby socken och Kungliga amiralitetet från 1672 som säger att socknen skulle garantera staten 30 skeppstimmermän från Jouxholmens skeppsvarv. I gengäld var socknen fritagen från krigstjänst, berättar **Håkan Vikström**, pensionerad historielektor och rektor vid Kronoby gymnasium. Den som var drivande i att det här avtalet blev av var kyrkoherden **Jakob Brenner**. Han hade

varit fältpräst under Trettioåriga kriget och sett krigföringens fasor.

Avtalet kom att gälla ända fram till 1804. Från och med 1692 hade också Pedersöre socken samma form av kontrakt. Eftersom det var en större socken stod de till tjänst med 80 skeppstimmermän.

Det visar ju också hur högt uppskattade folket i den här bygden var för sina kunskaper inom skeppsbyggnad. Förutom skepp tillverkade de även galjonsfigurer och, får man förmoda, en fattiggubbe.

Till en början tjänstgjorde österbottningarna på Skeppsholmen i Stockholm, men när Karlskrona grundades 1680 blev det till Sveriges sydöstra spets och varvet där som de skickades.

Tittar man i personallistorna från örlogsvarvet 1692 ser man att av de 475 anställda är 94 skeppstimmermän. Sammanlagt finns 19 svenska län representerade, säger Olle Melin.

Amiralitetskyrkan Ulrica Pia stod klar 1685 och på den kan man se spåren av de österbottniska arbetarna.

FATTIGGUBBEN ROSENBOM har sannolikt finländska "föräldrar" även om han står och tigger utanför en kyrka i södra Sverige.

AMIRALITETSFÖRSAMLINGEN

Amiralitetsförsamlingen är icketerritoriell och avsedd för marinens personal och deras familjer. Församlingen har i dag 3 500 medlemmar.

Tidigare fanns även en marin församling i Stockholm, men den lades ner 1971. Fram till mitten av 1920-talet fanns även ett antal militära församlingar inom armén. Dessa kallades i regel för garnisolförsamlingar.

Rosenbom fungerar än i dag som insamlingsbössor för församlingens diakonala verksamhet och inbringar 50 000–60 000 kronor om året.

Dagens Rosenbom invid kyrkan är en kopia från 1956. Originalen finns inne i kyrkan.

Källa: Olle Melin

Hur Waldus blev kriminell

BOOK

Under graniten glöder lavan. En roman om Waldemar Churberg

Författare: Catharina Östman
Förlag: Scriptum 2016

I sin färskaste roman dyker **Catharina Östman** ner i en

intressant – och för de flesta säkert helt okänd – berättelse. Det är historien om fennomanen och översättaren **Waldemar Churberg**, konstnären **Fanny Churbergs** yngre bror. Han är omtalad för sitt revolverattentat mot professor **Jaakko Forsman** år 1889.

Churberg var en av den fennomanska rörelsens förgrundsfigurer. Attentatet

mot Forsman hade att göra med åsiktsskiljaktigheter kring hur det fennomanska partiet skulle ledas, men också med Churbergs egna motgångar i äktenskapet.

Östman inleder med attentatet, sedan följer en lång skildring av Waldemar Churbergs barndom, och på slutet kommer berättelsen om tiden på Kexholms asyl för obotliga kriminella dånar.

Det är beskrivningen av Waldemar Churbergs barndom som är min stora be-

hållning med den här boken. Skickligt gestaltar Östman en liten, besvärlig pojkes uppväxt i en dysfunktionell familj, med en våldsam och narcissistisk far och en frånvarande, lungsjuk mor. Wasa brinner, Krimkriget rasar, trots alla Waldemars läkarfars ansträngningar dör barn och vuxna i lungdot, tyfus och otaliga andra far-soter som varken kalla eller varma omslag biter på. Östman vrider på perspektivet: ofta är hon lil-

la Waldemar, skräckslagen, arg och oförstående, ibland pappan, överväldigad av förundran över varför inte alla helt enkelt gör som han säger eftersom han ändå vet bäst. En av de bärande rösterna är **Anna Frosterus**, familjen Churbergs granne och dotter till kyrkoherde Frosterus. Hon följer med lille Waldus på avstånd, liksom i bävan för det mörker som verkar ruva över honom. Östman målar upp stäm-

ningslägen med säker stil-känsla. Egentligen har jag invändningar främst mot strukturen – jag hade önskat en tydligare huvudperson, jag hade gärna läst mer om Fanny och framför allt skulle jag hemska gärna vilja veta hur det gick med Anna Frosterus.

Men för övrigt – vilken intressant bekantskap han är, Waldemar Churberg. Det här är en bok som väntade på att bli skriven.

SOFIA TORVALDS

”Det finns ett kontrakt mellan Kronoby socken och Kungliga amiralitetet från 1672 som säger att socknen skulle garantera staten 30 skeppstimmermän från Jouxholmens skeppsvarv. I gengäld var socknen fritagen från krigstjänst.”

Håkan Vikström

– På goda grunder kan man anta att Kronobybor varit inblandade i själva kyrkbygget. Expertis har slagit fast att deras sätt att timra och bygga gör sig påmint, säger Håkan Vikström.

Lever kvar i spiskupor och böner
Österbottningarna hann ofta bli väl rotade i Blekinge. Ett tydligt spår är gatuadressen Finnagränd som ligger precis intill varvet i Karlskrona.

– De som gjorde den långa färden hade i regel hunnit bilda familj, och de tog dem med sig. Ofta tjänstgjorde man i tio-tjugo år. Många återvände sedan, men barnen stannade i många fall kvar i Karlskrona eftersom de växt upp där.

Det finns flera tecken på ett gemensamt kulturellt arv i Österbotten och Blekinge.

– Till exempel spisarna i bondgårdarnas stugor. I Österbotten har de en utformning som inte finns någon annanstans i Finland. Kupan är rundad, vilket är typiskt för Blekinge. I Finland är de annars ofta vinklade med vass kant.

Även i handarbetet finns likheter.

– Det finns spår av Blekingesömnad i motivvalen, när det kommer till ornament på ryor och väggbonader. När vi hade Olle Melin och Henrik Lindén på besök från Karlskrona fotade de handarbeten i Kronoby hembygdsgård och visade sedan upp dem för en lokal expert som hävdade att likheterna inte kan vara en tillfällighet, berättar Håkan Vikström.

Än i dag gör sig Pedersöre och Kronoby påmint i Amiralitetsförsamlingen på ett mer konkret sätt.

– Jag hajade till när Henrik Lindén berättade att man vid något tillfälle under året faktiskt fortfarande ber för Pedersöre och Kronoby. På något sätt är det en del av liturgin där, säger Håkan Vikström.

Men vem var då den Rosenbom som givit namn åt fattiggubben?

– Det finns många legender om den saken. En av de mer kända är att det skulle röra sig om en timskrivare på Jouxholmens varv som ansågs besvärlig, rent av otrevligt pedantisk. Att namnge fattiggubben efter honom skulle kunna vara en senkommen hämnd, säger Håkan Vikström.

Bön är inte bara för vuxna!

Monica Vikström-Jokela & Eero Jokela

Allt är nära

För dig som vill hjälpa barn att upptäcka det heliga, som ofta skyntar fram mitt i vardagen.

Illustrationer av Mervi Lindman.

Fontana Media, inb.

19⁹⁰

Britt G Hallqvist

Måne och sol

En fin liten bönbok med texter och psalmer skrivna av den älskade psalmdiktaren Britt G Hallqvist.

Verbum, inb.

21⁵⁰

Monica Vikström-Jokela

När någon fattas

Berättelser, böner och tankar om sorg. Illustrationer Johanna Öst Häggblom.

Fontana Media, hft.

13⁵⁰

Monica Vikström-Jokela

Hej Gud, här bor jag!

Husets rum symboliserar olika stunder för bön.

Hallen, köket och gammelmormors rum! Kluriga texter, glada bilder och både äldre och nyskrivna böner. Illustrationer av Mervi Lindman.

Fontana Media, inb.

18⁹⁰

Hela familjens bönbok

Red. Anna Braw

Hela familjens bönbok

Ögonblick för stillhet är inte lätta att hitta. Här finns böner för tillfällen när det behövs lite hjälp att komma igång.

Libris, inb.

18⁹⁰

Lutherkyrkan blev kyrka igen

ÅTERINVIKING. I söndags välsignades Lutherkyrkan i Helsingfors och åter fick därmed sin ursprungliga funktion. Utrymmet hann fungera som nattklubb i över tjugo år. Finlands lutherska evangelieförning (Sley) har satsat omkring tre miljoner euro på renoveringen, och 900 personer var på plats då kyrkan återinvigdes.

ÖVER 900 personer kom för att se Lutherkyrkan bli välsignad igen. FOTO: VILLE HUURI

Sley byggde sitt bönehus på Fredriksgatan 4 redan år 1894. Bönehuset blev snabbt för litet och utvidgades flera gånger. År 1994 såldes kyrkan och blev restaurang och nattklubb.

– Man skulle kunna säga att restaurangverksamheten fortsätter, men näringen är en annan, sa biskop emeritus Eero Huovinen vid invigningen.

KRYSSSET MAJ

	ORD- GÅTA	HAN VAR MEDLEM AV JUDAR NAS RÅD Joh 3:1	BOK- STÄVERA	LEAS SON 1 Mos 29:34	LIK- GILTIG	SÅ KALLAD	LAG- TÄVLING MÅBÅSTRÄ BÄKTERIE	DRYCKEN	LABANS DOTTER 1 Mos 29:16	OSMO- TILLILA	CHEF- MINNET I SKINNET			
	→										SERAF			
	INTE MYCKET LIKA GÄRNA				SÄMPLA- DES IN 2 Mos 25:5 HUGGÖRNIS TONA		UTSÖKT RUT SIMONSSON			GENAST MED MED MIRAKEL		LAND I AFRIKA		
	NY- BÄRJARE INTE JÄMN				FÄGELBO DOSA				EDERA					
				PRÄST ANFALL						FLICK- NAMN	BUSKE 18/5			
	TON		NEGATIV KRITIK TEOLOG			TILLFÖR- ORDNAD KONST- SNICKARE		16/12 OND						
	OMSÖRG						KONST- RIKT- NINGAR SILVER					PRECIS		
	DJÄRV				DANSÖS SKÄR									
	UTAN FORMELL RÄTT	↓	PRÄST I SHILO 1 Sam 1:9	ÖDELAD	OFFICER	TRÄD MODERN TEKNIK	INSKRIF- NING I SKOGS- KANT	KNAPP	ESAU SON 1 Mos 36:4 FÄGEL			HÄR TAR VI ETT C! BACKE		
							SUDDIG	RAK OCH KORT		LEENDE KANT PÅ VÄV		SPRÅK	FLICK- NAMN	
LYFT- NING							KRYDDA LOGOTYP		DELSTAT I USA	EKBERG SOM SJÖNG MOSÄS TILL PLUS				
					KORAL TRADI- TION			SKOCK NÄTRUM KARBONAT		TON		ABRA- HAMS SON 1 Mos 21:3		
PIK- TUREN		LINCOLN	DEL AV MATCH	VÄXT	NAGEL NOAS SON 1 Mos 6:10			STABIL YRA			MAT FÖR MÅNGA			
							SPIRA		BILHAS SON 1 Mos 20:6 STURE FRANSSON		FINSKA FÖJKNAMN STYCK			
SKOL- UTFÄRD	→											DROG AV EN VÄXT		
BMA 2016	13/4				HALV- SVAGT I MUSIK		PSALM- FÖRFAT- TARE Ps 50:1						MAT- RÄTT	

Konstruerat av BRITT-MARI ANDFOLK

APRILKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Kerstin Hoffström**, Ekenäs, **Bror Sandvik**, Larsmo och **Ingmar Nordström**, Närpes.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 14 juni 2016 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Majkryssset". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....

FÄGEL	S	HÖVLAN Ester 1:14	K	STÄLLA SÄMMAN	BESVÄR	N	TRÄD SOM KÄR OJUR	TÄVLING LÖSNING DIPNIA	E	M	STOR- STAD	O	LUKTA	BMA 2016	KALLADE EN SOMMAR ÅR 1212
→	T	H	O	R	V	A	L	D	S	E	N	S	↓	R	K
	K	R	A	M	E	G	O	I	S	T	L	E	D	A	K
	A	R	B	E	D	O	B	O	R	I	B	E	L	G	A
	I	N	V	I	T	E	R	A	N	O	R	D	I	S	K
	D	O	N	R	A	D	O	N	A	S	P	E	S	A	U
	P	N	E	U	M	O	N	I	D	A	L	I	G	L	A
	N	I	A	R	I	V	Ö	Ä	R	L	I	N	U	S	
	P	A	N	D	E	L	K	O	R	T	A	N	S	Ö	T
	S	A	L	I	A	N	G	R	E	K	I	S	K	A	
	E	L	E	V	E	N	R	A	S	T	B	R	E	S	A
	O	N	U	S	T	E	S	T	R	A	I	N	E	R	N
	V	E	R	K	A	R	T	O	R	E	R	O	K	A	P
	V	I	T	S	D	O	M	A	R	E	T	J	U	R	G
	S	I	T	S	G	I	R	B	E	A	M	O	S	G	A
	B	A	S	I	O	R	Ä	S	N	A	K	U	N	D	E
	K	Y	R	K	A	G	Ö	S	T	V	Ä	F	I	S	

UR EVANGELIET

”Hur kan någon födas när han är gammal? Han kan väl inte komma in i moderlivet och födas en gång till?”

Läs mera i Joh. 3:1–15.

OM HELGEN

Tre som är en som är tre

Treenighetsdagen är en ovanlig kyrklig festdag eftersom den inte hör ihop med någon historisk händelse. I stället handlar den om teologernas tankar kring vem Gud är.

Vi talar om Gud som både en och tre: Fader, Son och helig Ande. Gud är mycket mer än det mänskliga sinnet kan förstå, och kanske är det också därför som våra försök att förklara Gud blir så svårbegripliga.

RUNT KNUTEN

”Sångstund i hopets tecken.”

Svenskspråkig sångstund to 2.6 kl.13 på Kvarnbäckens servicecentral.

Församlingsförbundets höstresa till
SLOVENIEN 10–17.9.2016

En resa med stort innehåll och fina hotell. Resans guldkorn: Charmrande Bled med sjön, kyrkan, slottet och båttur. Lilla nätta huvudstaden Ljubljana. Badorten Portoroz, Lipitzaner hästar, Postojna grottona, vinprovning mm. Flyg från Helsingfors till Ljubljana, halvpension, preliminärt pris ca 1300 €. Intresseanmälningar till kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475.
Teknisk arrangör: Göran Sundqvist Travelpartner

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrback 044 027 0293, robin.norrback@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN LINUS STRÄHLMAN

ILLUSTRATION: JULIA LINDÉN

Ett nyfiket liv?

KLÄTTRA I BOKHYLLAN i köket, hoppa på mammas & pappas datorer, rycka i kökslådorna och inventera mammas smyckesskrin. Det är den allra bästa sysselsättningen i lägenheten, i alla fall om man frågar den yngre sonen, snart två år gammal. Det är fascinerande att följa med ivern och engagemang och den lilla har för omgivningen. Minsta lilla sak blir ett helt äventyr. Hela livet är just nu en upptäcktsfärd, det mesta är nytt eller avslöjar nya egenskaper.

INFÖR GUD känner jag samma slags iver som tvååringen. Det finns alltid något nytt och något mer hos Gud. Även om jag läser samma bibeltext för hundra gången upptäcker jag något som jag missade de första 99 gångerna. I varje stund av bön upplever jag samma Gud, men ändå något nytt. Det är många som berättar att det är så svårt det där med Gud. Han är så diffus, främmande, långt borta och svårförståelig. Han är verkligen ett mysterium.

JAG ÄR tacksam för att han är ett mysterium, att vi endast kan känna av en del av Gud. Att Han alltid är större och mer. Orden avslöjar bara en del och det som till synes är paradoxalt är ändå sant. Hur tråkigt skulle inte

det här med Gud vara om vi visste, förstod och upplevde allt på en gång? Gud är den samma, han är trygghet och han har gjort sig känd genom Jesus, men det finns ändå någonting svårt över Gud. Det finns tuggmotstånd hos honom. Alltid något nytt att se och upptäcka.

JAG TROR att det är många som kan känna igen sig i Nikodemus i söndagens evangelietext (Joh 3:1–15). Nikodemos hade studerat Bibeln noga och borde ha ”känt” Gud. Men han blir häpen över det Jesus säger honom: ”den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike” (3:3). Vi talar ofta om att vara Guds barn och att ha barnskapets ande. I att bli född på nytt finns också en sida av barnskapet. Att inför Gud igen bli som ett litet barn. Tänk om vi kunde vara lika nyfikna på Gud som tvååringen på sin omgivning. Och ha samma slags glädje över de små andliga framstegen, som tvååringen över pinnen han hittade på gården. Ibland tror vi att det behövs mer, stora teologiska upptäckter och avhandlingar, för att kunna vara ett Guds barn. Men gudsmysteriet finns inte där. Han finns i vardagen, i det enkla och i de små sakerna. I nyfikenheten över att det finns mer.

Linus Strählman är församlingspastor i Kyrkslättssvenska församling.

#bönetwitter

”Gud, hjälp mig att se dig och din värld som ett barn.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Linus Strählman

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 6:1–8 (9–10)

ANDRA LÄSNINGEN
Rom 11:33–36

EVANGELIUM
Joh. 3:1–15

Treenighetssöndagen.
Temat är ”Den dolde Guden”.

PSALMFÖRSLAG

298, 279: 1–4, 279: 5–9, 289 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

CITAT

”Kapitel 14 i Johannes-evangeliet låter oss ana enheten mellan Fader, Son och Ande. En enhet som är större än dess delar och där varje del är helheten, precis som H₂O antar formen av vatten, is och ånga, men är alltid ändå H₂O. Olika uttrycksformer för grundheten. På samma sätt tänker man sig att Fader, Son och Ande är olika uttrycksformer för Gud samtidigt som de ändå är ett. [...] Lutherska kyrkan tillsammans med Katolska och Ortodoxa kyrkan varnar om treenighetsläran inte bara som dogm utan för att den bland annat uttrycker det outgrundliga i begreppet Gud.”

Anders Lindström på fragaprusten.fi

KALENDERN 20–26.5

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND
Pargas församling:
Sö 22.5 kl 10: Högmässa i kyrkan, Wikstedt, Ollila. Predikan av Patrik Hagman. Söndagsskolan för vuxna medverkar.
On 25.5 kl 18: De vackraste sommarsångerna i församlingshemmet, Wikstedt, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 22.5 kl 18: Kvällsyrka med nattvard i församlingshemmet, Granström, Taulio.
Korpo kapellförsamling:
Sö 22.5 kl 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtsjärvi kapellförsamling:
Sö 22.5 kl 11: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Iniö kapellförsamling:
Sö 22.5 kl 13: Gudstjänst med nattvard i Aftonro, Vuola.

ÅBO

Sö 22.5: kl. 12 Högmässa, Domkyrkan. Björkgren (pred), Lidén (lit), Forsman. Ensemble Vida (dir. Dominik Lukas Vogt) medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe. kl. 16 Mässa, St. Karins kyrka. Björkgren, Forsman. Kyrkkaffe. må. 23.5: kl. 19 Pianoafton med Maria Piippo, Aurelia. Fritt inträde, programblad 10€/st till förmån för Kyrkans Utlandshjälp. ons. 25.5: kl. 18 Veckomässa, Aurelia. Ohman, Danielsson.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
Treenighetssöndagen 22.5: Högmässa kl 12
Ingemar Johansson, Jan Tengström

JOMALA

Sön 22.5 kl. 11: högmässa.
Ons 25.5 kl. 18: Klapp&Klang i kyrkan.

MARIEHAMN

21.05 Konsert: kl. 18 i S:t Görans, kören Cantus Mercurialis från Åbo
22.05 Konfirmationsmässa: kl. 11 i S:t Görans, G S, G K.

Konsert: kl. 19 i S:t Görans, Good News, Camilla Heidenberg Aqbazahou – dirigent.

26.05 Lunchmässa: (terminens sista) kl. 11.30 i S:t Görans, G S, G K.

Sopplunch: (terminens sista) kl. 12 i församlingshemmet. Pris: 7€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 22.5 kl. 11.00: Högmässa i Sunds kyrka. Juanita Fagerholm-Urch, Kent Eriksson, manskören Kelo från Tammerfors, dir. Jussi Tamminen.

Onsdag 25.5 kl. 16.30 – 18.30: Vårfest vid Sunds församlingshemmet med korvgrillning, våfflor, loppis,

bokbytbord, ansiktsmålning och tipsrunda för barnen med mycket mera. Intäkterna går till insamlingen Gemensamt Ansvar.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 22/5 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Vår diakon Ebba Carling, som går i pension, tackas för hennes insats. Efteråt kyrkkaffe i Församlingshemmet.
Må 23/5 18.00: Senegalkväll på Strandhyddan med Anna och Bertrand Tikum, Ebba Carling, Guy Kronqvist m.fl. Kaffeservering. Buss från Harrström 17.00 via Taklax 17.10, Korsnäs 17.25, Korsbäck 17.35, Molpe 17.45. Anmäl deltagande senast fredag 20/5 per tel. 044-4101821.

KRISTINESTAD

Kristinestadssvenskaförsamling i Kvällsmässa: lö 21.5 kl 18 i Dagsmark bönehus, Saarinen, Martikainen
Gudstjänst: sö 22.5 kl 10 i L:fjärds kyrka, Norrback, Martikainen
Högmässa: sö 22.5 kl 12 i K:stad, Norrback, Martikainen
Internationell sommarfest och knytkalas: fr 27.5 kl 18 i K:stads förs hem

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 21.5 kl 18: Möte i Pjela bönehus, Leif Erikson, S.Lindén, S:ta Maria församlingsskär.
Sö 22.5 kl 12: Högmässa Ingvesgård, Wikstedt.
Sö 22.5 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria, Erica Nygård orgel.
Övermark
Sö 22.5 kl 18: Mässa för småfolk, Tomi Tornberg, Camilla o Peter Brunell, Jakobsson m.fl.
Pörtom
To 19.5 kl 18: Suomi ryhmä ilta-pala Mäntylän tilalla.
Sö 22.5 kl 14: Högmässa Lövdahl, G.Lindén, Kvevlax kyrkokör, Pörtomkören.
Kom ihåg: att anmäla till 50-års konfirmandträffarna!
Anmäl till församlingens kansli tel. 06 220 4200.

KORSVOLMS PROSTERI

BERGÖ

Fr kl 13: Träffpunkten i församlingshemmet. Gäst: Markus Saari-nen. Medv. Englund, Brunell.
Fr kl 20: Ungdomskväll i församlingshemmet. Avslutning.
Lö kl 10: Skriftskola i församlingshemmet.
Sö kl 14: Gudstjänst, Englund, Erica Nygård.
On kl 18: Kyrkokören övar i församlingshemmet.
Fr 3.6: Pensionärsutfärd till Nykarleby tillsammans med Petalax församling. Program: lunch på Juthbacka, besök i Nykarleby kyrka, guidning på Kudnäs, saltbit

STAFETTKARNEVALEN VASA

Hälsa på i kyrkans tält

20–21.5 pågår Stafettkarnevalen i Vasa.

För tredje året i rad medverkar evangelisk-lutherska kyrkan med ett eget tält på Stafettkarnevalen. I år slås tältet upp vid Karlsplan i Vasa. An-

ställda från Kyrkans central för det svenska arbetet, församlingsanställda och frivilliga finns på plats vid tältet.

Närvaron vid Stafettkarnevalen sker inom ramen för projektet Församling i rörelse.

MÅNSGIDIGT SKAPANDE

Konstläger på Alskat

Vasa svenska församling ordnar konstläger på Alskat-hemmet 1–4 augusti. Temat för lägret är "I Guds skaparhand" och som deltagare kan man ägna sig åt att göra spiktavlor, skapa av papper, använda tyg-, akryl- och akvarellfärg på olika material, virka mormorsrutor och göra små broderier eller bränna på trä.

Pris: 95 euro vuxna / 55 euro barn plus tillägg för en del material. Det går att anhålla om ekonomiskt bidrag för deltagandet. Anmälan senast 16.6 via www.vasa-svenskaforsamling.fi/anmalningar

RÄTTELSE

Fel Gates till GLS

Tyvärr kommer inte **Bill Gates** att delta i The Global Leadership Summit (GLS) så som det felaktigt stod i föregående nummer av Kyrkpressen. Däremot deltar **Bill Hybels** och **Melinda Gates** med flera. Redaktionen beklagar misstaget.

Minns du utelekar i Esbo?

På Esbodagen 27.8 öppnas en fotoutställning om lekplatser i Esbo på Leksaksmuseet Hevoskenkä. Vi söker människor i olika åldrar att intervjua på svenska, som kunde återge sina lekminnen från Esbo och öppna sina skattfyllda fotoalbum. Vi söker fotografier där man ser uteleks- och utespelssituationer i Esbo, från ställen i stil med lekparker, gårdar, skogar, stränder och stadsmiljöer. Syftet med minnes- och bildinsamlingen och utställningen är att spara lokala lektraditioner och barndomsminnen i museets samlingar samt att lyfta fram dem till stadsbornas åsyn. Projektet understöds av Svenska Kulturfonden.

Om du kan stå till tjänst själv, eller känner någon som kunde intervjuas, ta kontakt under maj månad!

Projektassistent Magnus Rask, projektit@hevoskenka.fi och museiledare Johanna Rassi, 050-5767677.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Önskas hyra en etta i Lillhoplax för längre tid. Rökfri, skötsam och pålitlig hyresgäst från Helsingfors. Ta kontakt: 0400 306 926

Kvinnlig ekonom önskar hyra möblerad 1-3r i södra Helsingfors så snart som möjligt, också kortare hyresperiod beaktas. Rök/djurfri. Tel. 046-885 2818

Önskas hyra:sommarstuga. Gift ungt par vill hyra sommarstuga i södra Finland för sommaren. Tfn 040 707 3156/Lena

UTHYRES

Fin och ljus etta 24,5 m² i Södra Haga uthyres. Hyra 620 e/mån + vattenavg. 30 e/pers. Tel. 040-507 6317.

SÄLJES

Skönt att bo på landet Renoverad villa i toppskick i gamla Pernå 80 km från Helsingfors, 30 km från Borgå i lugn gårdsmiljö. Villan ca. 90 m², 3 rum + kök + bastu. Båtplats finns. Tel. 040-7000275

TILL FÖRSÄLJNING
UTBUJDES

en praktisk sommarstuga (34 m²) med terrass, på egen tomt om ca 6.000 m² i Svivskären, Kristinestad. Återstående byggnadsrätt ca 100 m². Öppen utsikt, lång strandlinje. Synnerligen lämplig för två generationer. Bilväg fram, brunn, el. **Tilläggsuppgifter** fås av Mikael Kamlin, tel: 040-670 3350; e-post: mikael.kamlin@poppankki.fi. **Skriftliga anbud** inlämnas senast den 10 juni 2016 till ovan nämnd på adressen Sydbottens Andelsbank, Råd-husgatan 1 A 1, 64100 Kristinestad. Säljaren förbehåller sig rätten att godta eller förkasta givna anbud. **Notariatupdrag**

Processionskorsor med många symboler

I MIN FÖRSAMLING

Barnen i Karleby svenska församling har fått ett eget processionskorsor, som ska bäras fram i församlingens familjegudstjänster.

Korset som invigdes på påskdagens familjegudstjänst i Sockenkyrkan är gjord av barnledaren Ann-Maj Smedman-Skog från Purmo. På bilden ser vi det vackra korset omringat av barn från Mikaelens dagklubb.

På processionskorset finns många fina symboler:

Spikmärken som visar på Jesu död för vår skull.

Kronan som lyfter fram Jesus som kungen med all makt.

Den ljusblåa cirkeln vid glorian visar på Guds himmel.

Den mörka halvcirkeln visar på Jesu tomma grav.

Det ljusa korset visar på uppståndelsen.

Det mörka handtaget visar på död och sjukdom och allt det svåra i våra liv.

Den gröna ställningen som är prydd med blommor visar på "det förlorade paradiset", men också på det paradiset som väntar på oss i himlen.

Korset står på en jordglob och vill påminna oss om att Jesus kom för att frälsa hela världen.

TUJJA NYGÅRD

Testamentet är
ett vackert sätt
att hjälpa

Det som är småpengar för en finländare, är för största delen av världens befolkning pengar som kan förändra livet.

När du tar med Kyrkans Utlandshjälp i ditt testamente, får barnen och de unga utbildning och kvinnorna får tillräckliga utkomstmöjligheter.

Det är inte svårt att göra ett testamente. Du kan beställa en broschyr och få mera information på numret 020 787 1201, på webben kyrkansutlandshjalp.fi/testamentsdonation och e-post: kundtjanst@kyrkansutlandshjalp.fi

INKAST PATRICK WINGREN

Livsvärde

HUR MYCKET är vi värda? Och varför spelar det så stor roll i våra liv?

Vi värderar oupphörligen både oss själva och andra. Eftersom vi saknar riktiga verktyg för en sådan uppgift så använder vi oss av det vi är mycket skickliga på – att jämföra.

Förmågan att kunna urskilja små nyansskillnader är en oerhörd resurs som vi mer eller mindre tar för givet. Att lära sig att stämma ett piano kräver mycket träning, men så gott som alla kan fascinerande nog ange vilken av två strängar som ljuder fraktioner av ett tonsteg högre eller lägre än den andra. Och om vi med fingertoppen känner på pappersremors av olika tjocklek – variationer på några tiondelar av en millimeter – så kan vi mycket snabbt ordna dem från den tunnaste till den grövsta.

Men ingen kan ange alldeles exakt tonhöjd för en ensamt ljudande sträng, eller alldeles exakt tjocklek för en enskild pappersremsa – inte ens ett underbarn eller den speciellt tränade. Vi är inga kalibrerade mätinstrument, vi är sinnliga varelser. Vi är inte skapade för att avläsa och notera, utan för att känna och uppleva.

I vår relativa värdering kan vi bli grundlurade, alldeles på egen hand. Lyssnar vi på musik och vrider upp diskantkontrollen låter allt genast skrikigt, vasst och gällt. Sedan börjar öronen långsamt anpassa sig. Vrider vi senare kontrollen tillbaka till neutralt läge låter musiken plötsligt väldigt dov. Vi har vant oss, vi jämför, vi relaterar till den tidigare upplevelsen. Det tidigare normala låter nu onormalt.

LÅT OSS SÄGA att jag åker med en liten utombordare i skärgården och möter en lyxjakt som är på väg in mot hamn. Faller värdet på min båt när vi möts? Blir den mindre värdefull just där och då? Om inte, varför bygger då så ofta vår egen självkänsla på ögonblick av jämförelse, på den subjektiva upplevelse vi har när vi placerar oss sida vid sida?

För jämför det gör vi, och i synnerhet till vår egen nackdel. Jag är inte lika smart. Inte lika begåvad. Inte lika vacker. Inte lika god. Inte lika framgångsrik. Inte lika lycklig.

För att inte gå under haglar sedan superlativen när vi beskriver oss själva och det vi upplevt: Den bästa semestern någonsin. Den finaste sommaren. Det härligaste gänget. Den lyckligaste stunden i mitt liv.

Diskantkontrollen i reklam och marknadsföring är sedan länge placerad i max-läge. Vi har vant oss vid detta nya normala, och i jämförelsen luras vi lätt att tro att det som ljuder inom oss är dovt och utan briljans.

Så vad är vi då värda? Lika mycket som andra, varken mer eller mindre. Vi är alla ovärderliga. Allt annat är bruset från jagande efter vind.

Patrick Wingren är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad.

ÄLSKA SIG SJÄLV

Märklig formulering

Den version av syndabekännelse som ofta kommer till användning vid gudstjänsterna innehåller en olycklig formulering. "Jag har älskat mig själv mer än dig" (alltså Gud). Som jag ser det är problemet ofta just att vi inte älskar oss själva. Tanken i syndabekännelsen måste rimligen vara att vi är för självupptagna. Är det inte så att vi i själva verket uppmanas att älska vår nästa såsom oss själva. Om vi inte älskar oss själva kan vi som jag ser det inte älska överhuvudtaget.

BENGT RÖNNBACK
Jakobstad

MINDRE MARTYRER

Blodiga berättelser

Ledaren för KP innehöll 12/5 en väl motiverad uppmaning att inte förhålliga och glorifiera martyrskapet bland följda kristna.

Jag tror inte att vår allmäktige Gud kan ha varit tvungen att offra Marias son förrän han började älska världen så att de som tror på honom har ett evigt liv. Det vore verkligen bra om vi kunde minska på de blodiga berättelserna i våra kyrkor och bönehus.

HENRIK A. SJÖBERG
Grankulla

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Tryggare kan ingen vara...

Fjärrstyrda automatportar, bommar, kamerabevakning, låssystem...

Staket & Larm Ab - Aita & Hälytys Oy
050-544 6373
leif@staketlarm.fi www.staketlarm.fi

KOMMANDE RESOR:

- 13. – 19.6. Ryska Karelen med Valamo, Kizhi och Svir kloster
- 1. – 4.7. Österrikes GP, formel 1
- 24. – 29.7. Karelska Näset
- 1. – 7.8. Nordkalottens fronter
- 1. – 7.8. Vandringsresa till Österrike
- 19. – 22.8. Moto GP i Brno
- 30.9 – 3.10 Ruskarens till Äkäslompolo
- 8. – 10.10 Mamma Mia! The Party i Stockholm
- 3. – 4.12 Musikalen Ingvar i Helsingfors
- 3. – 7.3 Vasaloppet 2017

Bekanta Dig också med våra **www-sidor**.
Populära stadssemester osv...

ANMÄLNINGAR OCH YTTRELIGARE INFORMATION:

myynti@kokkolanmatkatoimisto.fi
www.kokkolanmatkatoimisto.fi

Kokkolan Matkatoimisto
Karleby Resebyrå

Fabriksg. 8, 67100 Karleby. Tfn (06) 823 8300, fax (06) 823 8346

Var olyckan framme?

Patientjuristerna hjälper dig vid hanterandet av personskador till följd av:

patientskada, läkemedelsskada, olycksfall, trafikolycka, m.m.

Telefonrådgivning på svenska:
vardagar kl 9-17 på numret 0400 464899
www.potilaslakimiehet.fi

Finlands Patientjurister

Skapa förutsättningar för andras välmående och förverkliga dina drömmar!

Du får enskild handledning, en personlig studieplan och kan delta i föreläsningar över nätet från din arbetsplats eller hemifrån trots att närstudierna ordnas i olika delar av Österbotten.

Yrkesexamen i arbete bland missbrukare
Start hösten 2016, ansökan senast 6.6.2016 (även non-stop).
Mera info: Yvonne Druveus, 044-750 32 36

Yrkesexamen inom omsorgsarbete bland utvecklingsstörda
Start hösten 2016, ansökan senast 6.6.2016 (även non-stop).
Mera info: Ulrica Krook, 044-750 32 43

Ansökningsblankett och mera information på:
www.yrkesakademien.fi
under utbildning för vuxna

YA!
Yrkesakademien i Österbotten

Nunnauuni
Deko eldstäder för hem och fritidsbostäder.

NUNNAUUNI Pris från 1690€

Allt inom bygg och inredning hos Byggcenter i Jakobstad

Jan Fagerholm 0504112295 Vasa
Joni Ahlgren 0442090664 Jakobstad

- YRKESBETJÄNING FÖR ALLA KUNDER -

BAUTAS ByggCenter

Bottenviksvägen 33, Jakobstad Vörågatan 13, Vasa
www.bautas.fi : webshoppen för bygg, inredning, hemelektronik o. fritid

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

VASA RÄTTELSE

Gemensamma kyrkorådet i Vasa har beslutit att föreslå en höjning av skattesatsen – inte att höja, som det förargligt nog stod i förra numret av Kyrkpressen. Det är gemensamma kyrkorådet som tar det slutliga beslutet om en eventuell höjning 24.5.

KLIPP VÄSTRA NYLAND

Reformator i det tysta

De stora frågorna om rätt och fel delegerar vi till våra institutioner att definiera. Skolan får ta hand om slöjan. Det gör att vi också får ett slags systemets fundamentalism, reglerna framför li-

vet. Det var den principen som Frank Mangs kom att vänja så många religiösa maktutövare av med.

Jan-Erik Andelin om mångkultur och fundamentalismens problem på ledarplats i Västra Nyland.

Byter 47 grader mot 23

Efter en andningspaus i Finland återvänder familjen Tikum senare i sommar till Senegal och sin nya hemstad Dakar – en ny planet om man får tro dem själva.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

Det har skett stora förändringar i familjens Tikums liv. Den lilla staden Fatick byttes i april ut mot ett liv i huvudstaden Dakar.

– Det är en extremt stor förändring. Fatick och Dakar är som två skilda planeter, berättar **Anna Tikum**.

Anna och **Bertrand Tikum** skickades för fem år sedan till Senegal av Finska missionssällskapet. Bertrand är ekonomisk rådgivare för lutherska kyrkan i Senegal. Anna jobbar med kyrkans diakoniarbete.

Flytten till storstaden Dakar hänger ihop med döttrarna **Ronyas** och **Nicoles** skolgång. Familjen har gjort bedömningen att flickorna behöver gå i en internationell eller en fransk skola för att nivåmässigt hänga med om familjen i framtiden skulle komma att flytta till ett annat land.

– I Fatick kunde barnen tryggt springa ute i kvarteren. Det är en stad som mera påminner om landsort, där alla tar hand om alla. Det är hett, när vi senast var där var det 47 grader. Och det finns inga butiker, bara ett torg där folk köper och säljer och så gatukiosker som kan ha ost och yoghurt ibland.

I Dakar är det betydligt svalare, där finns matbutiker, olika tjänster och bekvämligheter.

– Men ingen öppnar dörren förrän man är säker på vem som ringt på.

Hitte de sårbara

Under de fem åren i Fatick, som sammanfallit med småbarnsåren i familjen, har Anna och Bertrand hunnit bli väl förtrogna med den lutherska kyrkan i landet. Bertrand har sysslat med ekonomi. Reglerna för hur de pengar som kommer från utrikesministeriet ska användas är noggranna och rapporteringen är viktig.

– När jag började fanns det brister i hur arbetet var organiserat. Bland annat var den interna kontrollen otillräcklig, så det har jag fått jobba mycket med, säger Bertrand.

Pengarna från utrikesministeriet används endast för utvecklingsarbete. Kyrkans andliga och sociala arbetet har en egen kassa.

– Undervisning i dataprogram, bokföring, rapportering, inläring av nya anställda, förklarar Bertrand när jag frågar vad som upptar hans tid.

Anna har arbetat med att på nytt bygga upp diakoniarbetet i lutherska kyrkan i Senegal. Ända sedan kyrkan grundades har diakonin varit en viktig del av verksamheten, men på senare tid har det brutit i kontinuiteten.

Hon har rest runt i de lokala församlingarna och kartlagt läget. Arbetet har utmynnat i ett pilotprojekt där två av kyrkans tretton lokalförsamlingar deltar.

BERTRAND OCH Anna Tikum bildar med döttrarna Nicole och Ronya en flerspråkig familj. Döttrarna behåller svenska, engelska och serere samt lite franska och wolof.

– Det är inte så att vi kommer med något nytt, i den senegalesiska kulturen finns en naturlig diakoni, folk hjälper varandra. Det är viktigt att vi inte förstör det som redan finns. Vi måste fråga oss var vår hjälp behövs. Vem är det som faller emellan? Hur ska vi hitta dem som är sårbara och marginaliserade?

Hon säger att många inte känner till att det finns ett kastsystem i Senegal. Det här är en känslig fråga, också inom kyrkan.

– Missionären **Katriina Mäkelä**, som

varit där i trettio år, säger att hon först nu börjar förstå systemet.

40 av 60 fick sluta

Långsiktighet är alltså ett trumfkort. Men missionärernas kontrakt förnyas vanligtvis bara för två år i taget. Ännu tidigare i år var det oklart om Anna och Bertrand Tikum skulle få förlängning. Utrikesministeriets nedskärningar i biståndet har haft stora konsekvenser för Finska missionssällskapets arbete i Senegal.

– Många har förlorat sina jobb och

vi har fått avsluta flera projekt, säger Bertrand.

Några missionärer har tvingats flytta hem. De lokala arbetarna har drabbats hårt.

– 40 av 60 förskollärare som undervisat barn i deras modersmål har förlorat sina jobb. En del av dem har också undervisat vuxna i läs- och skrivkunnet. Det är tråkigt att konstatera att krisen påverkat många människor på många olika nivåer, men kanske mest av allt kvinnor och barn, konstaterar Anna.